

i Informasjon

Veiledning til eksamen

Eksamen inneholder to oppgaver. Begge oppgavene skal besvares. Oppgave nr. 1 er en praktisk oppgave hvor dere skal besvare spørsmål om hva en politipatrulje har rettslig adgang til å foreta seg i en bestemt situasjon. Alle underspørsmålene i oppgave nr. 1 skal besvares. I oppgave nr. 2 skal dere skrive en tekst med en vurdering av politiets rettslige handlingsrom og en anbefaling om hvordan politiet bør gå fram for å løse en bestemt utfordring. Oppgavene er uavhengige av hverandre, men henger sammen tematisk.

Hvis de faktiske forholdene fremstår uklare, bør du redegjøre for hvilket faktum du legger til grunn. Du kan foreta subsidiære drøftelser. I den grad spørsmål fra rettsområder utenfor pensum kan få betydning for hvordan oppgaven løses, kan dette nevnes, men det forventes ingen nærmere drøftelse av rettslige spørsmål som ligger utenfor pensum. Hvis det for eksempel kan være aktuelt å bruke en inngrepsbestemmelse som ikke er omtalt i pensum, kan denne nevnes, men det er ikke nødvendig med en nærmere drøftelse av om vilkårene for å anvende denne bestemmelsen er oppfylt.

Oppgaven er inspirert av medienes omtale av "svenske tilstander" i Norge, men ut over dette bygger ikke oppgaven på faktiske forhold.

Bakgrunn: "Svenske tilstander" i Storeby

I Storeby har ungdomskriminaliteten økt kraftig den siste tiden. Stadig yngre ungdommer blir tatt med narkotika. Mye tyder på at eldre ungdommer i kriminelle miljøer bevisst rekrutterer ungdommer i alderen 14 til 16 til å transportere, oppbevare og selge narkotika fordi disse lettere unngår politiets oppmerksomhet, sammenliknet med eldre kriminelle som ofte er kjent for politiet. Ungdommene bruker i liten grad narkotika selv. Ungdommene er norske statsborgere, men en stor del av dem har minoritetsetnisk bakgrunn.

Mange i dette miljøet har begynt å gå med våpen på seg til daglig. Hos de yngre ungdommene dreier det seg hovedsakelig om kniv eller slagvåpen, mens de eldre i miljøet ofte har skytevåpen eller våpenetterligninger på seg. Det har vært flere eksempler på interne oppgjør hvor våpen har blitt brukt, noen med svært alvorlig utfall.

Både narkotikaomsetningen og bæring av våpen skjer i det offentlige rom, men ikke åpenlyst. De med tilknytning til disse miljøene viser tydelig sin rikdom med dyre biler og klær. En bestemt type svært dyr klokke med gull-visere har også blitt et symbol på tilhørighet til disse miljøene.

Lokalmiljøene blir urolige av utviklingen. Selv om det nesten ikke har vært eksempler på at noen utenfor de kriminelle miljøene har blitt utsatt for vold eller trusler, synes folk det er ubehagelig når gjengene samles på T-banen, på kjøpesentre og ved idrettshaller. Flere sier at de blir tilbudt narkotika og unngår derfor disse stedene på kveldstid.

Ungdommene har også en stadig mer utfordrende oppførsel overfor politiet når politiet er i kontakt med dem. De påstår ofte at politiet ikke har lov til å stanse dem, de sier at de kjenner sine rettigheter, og truer patruljene med anmeldelse for "ulovlig ransaking", diskriminering mv.

Oppgave 1 - På patrulje med "Alfa30"

Gro og Kåre kjører uniformert politipatrulje med kallesignal "Alfa30" fredag kveld. De kjører i området Knutsrud, som er et av de områdene i Storeby hvor ungdomskriminaliteten er størst. Litt over kl. 23 får de melding fra operasjonssentralen om at en kvinne har ringt inn og fortalt at hun ble tilbudt å kjøpe hasj av noen ungdommer da hun gikk av T-banen. Patruljen kjører til T-banestasjonen og blir oppmerksom på en ansamling av ungdommer i alderen 14 til 20 år på perrongen. Patruljen går ned på perrongen og tar kontakt med dem. Flere av de eldste er godt kjent for politiet, og et par av dem er tidligere dømt for oppbevaring av narkotika og for våpenbesittelse. De eldste har klokke med gull-visere, og Gro legger merke til at de har på seg stikkvest ("skuddsikker" vest) under de dyre jakkene. To av de yngste har også fått seg klokke med gull-visere.

Patruljen stiller ungdommene noen spørsmål som de motvillig svarer på. Ungdommene sier at de ikke har gjort noe galt og bare skal ned til sentrum og treffe noen folk. De svarer ikke på spørsmålet om hvorfor de yngste har med seg store bager og heller ikke på spørsmålet om hvorfor de eldste går med stikkvest. Mens de står der, kommer det en melding på sambandet om at en vokter observerte at en av de eldste (Michael) ga et balltre til en av de yngste guttene med "gullklokke" (Noah), som Noah puttet i bagen sin. Dette skjedde rett før patruljen kom til stasjonen.

Etter noen minutter kommer t-banen, og ungdommene sier at de må "stikke". Patruljen har lyst til å holde dem tilbake.

1) Har patruljen adgang til å holde tilbake ungdommene, og i så fall hvem av dem? Drøft om de rettslige vilkårene for tilbakeholdelse er oppfylt.

Forutsett i det følgende at alle ungdommene blir holdt tilbake eller selv velger å bli værende på stedet. Gro og Kåre stikker hodene sammen og lurer på hva de skal gjøre nå. Etter en kort brainstorming er de innom følgende tiltak: **nekte ungdommene å oppholde seg i området, visitere dem, ta fra dem stikkvestene, ta "gullklokkene", ta balltreet hvis de finner det, å kjøre de yngste hjem og pålegge dem å bli hjemme, å sjekke mobilene deres – og å innbringe ungdommene.**

2) Har patruljen adgang til å iverksette disse tiltakene, og i så fall overfor hvem? Drøft om de rettslige vilkårene for tiltakene er oppfylt. Du kan avgrense til å drøfte de antatt mest egnede tiltakene.

Det viser seg at fire av ungdommene, blant annet de to unge med "gullklokke" bare er 14 år gamle.

3) Endrer det på hva patruljen har rettslig adgang til å gjøre og hva de bør gjøre i situasjonen?

Oppgave 2 – Råd til politimesteren

Utviklingen i ungdomskriminaliteten skaper stor bekymring, både hos politiet, i kommunen og blant politikere både på lokalt og nasjonalt nivå. Det nærmer seg valg, og politikerne kappes om å komme med forklaringer på utviklingen og løsninger på problemet. Grovt sett er det tre ulike syn på årsaken til utviklingen. Noen hevder at dette er en konsekvens av ukontrollert innvandring, andre peker på at det er en konsekvens av at samfunnet har gitt opp kampen mot narkotika, mens andre igjen mener at årsaken er fattigdom og utenforskap. Politimesteren i Storeby har lovet å lage en "kraftfull handlingsplan for å få bukt med problemet".

Du er politiadvokat i Storeby og blir bedt av politimesteren om å lage et notat hvor du beskriver hvilket rettslig handlingsrom politiet har i denne situasjonen. Du spør om politimesteren har noe spesielt i tankene, og han svarer at han ser for seg tiltak som kan inngå som en del av den vanlige patruljetjenesten, og gjerne noe i det forebyggende sporet. Han legger til: "Jeg vil at vanlige folk skal føle seg trygge, men at kjeltringene skal skvette, når de ser en politibil!"

Skriv et kort notat (1 til 2 sider) til politimesteren, hvor du redegjør for hvilket rettslig handlingsrom politiet har til å iverksette "kraftfulle tiltak" i denne situasjonen. Du

velger selv hvordan du vil disponere notatet, men det bør inneholde noe om følgende temaer:

- Hvilke inngrep/tiltak som kan være aktuelle for å stanse utviklingen, og de rettslige vilkårene for at disse inngrepene/tiltakene kan iverksettes.
- Hvilke rettslige konsekvenser valget av tiltak/inngrepsmåter har.
- I hvilken grad valget av tiltak/inngrepsmåter kan få betydning for politiets rolle og samfunnsoppdrag.
- En anbefaling til politimesteren.

1 Oppgave 1

Svar på oppgave 1 her:

Skriv ditt svar her

Format | **B** | *I* | U | x_2 | x^2 | I_x | | | | | | | | | | |

Words: 0

Maks poeng: 0

2 Oppgave 2

Svar på oppgave 2 her:

Skriv ditt svar her

Format | **B** | *I* | U | x_2 | x^2 | I_x | | | | | | | Ω | | | Σ |

Words: 0

Maks poeng: 0